

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

MĂSURI DE PROTECȚIE A CONSUMATORILOR ÎN CONTEXTUL CREȘTERII PREȚURILOR LA ENERGIA ELECTRICĂ

studiu documentar

noiembrie 2022

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă.

Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa: <http://www.cdep.ro/infoparl/dip.studii?par1=2021>

Documentare și sinteză:

Dan Alexandreanu, consilier parlamentar, Vlad Drăguș, expert parlamentar
Direcția studii și documentare legislativă
Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București
Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070
E-mail: doc@cdep.ro

CUPRINS

NATURA MĂSURILOR ÎN STATELE MEMBRE UE	4
MĂSURI DE PROTECȚIE A CONSUMATORILOR ÎN CONTEXTUL CREȘTERII PREȚURILOR LA ENERGIA ELECTRICĂ	5
AUSTRIA	5
BELGIA	6
CIPRU	9
REPUBLICA CEHĂ	10
DANEMARCA	11
ESTONIA	11
FRANȚA	13
GERMANIA	15
GRECIA	17
ITALIA	18
LETONIA	20
LITUANIA	20
LUXEMBURG	21
MALTA	21
POLONIA	22
PORTUGALIA	22
SLOVACIA	23
SLOVENIA	23
SPANIA	24
SUEDIA	25
ȚĂRILE DE JOS	25
UNGARIA	26
BIBLIOGRAFIE	27

Natura măsurilor în statele membre UE

Nr. crt	Stat membru	Reducerea prețurilor la electricitate/TV A	Reglementare a prețului amănunțit	Reglementare a prețului total	Ajutoare directe acordate grupurilor vulnerabile
1.	Austria	✓	✓		✓
2.	Belgia	✓	✓		✓
3.	Bulgaria	✓	✓		✓
4.	Rep. Cehă	✓	✓		✓
5.	Cipru	✓			✓
6.	Croația	✓			✓
7.	Danemarca	✓	✓		✓
8.	Estonia	✓	✓		✓
9.	Finlanda	✓			✓
10.	Franța	✓	✓	✓	✓
11.	Germania	✓	✓		✓
12.	Grecia	✓			✓
13.	Irlanda	✓			✓
14.	Italia	✓			✓
15.	Letonia	✓			✓
16.	Lituania		✓		✓
17.	Luxemburg	✓	✓		✓
18.	Malta			✓	
19.	Polonia	✓	✓		✓
20.	Portugalia	✓		✓	✓
21.	România	✓	✓		✓
22.	Slovacia	✓	✓		✓
23.	Slovenia	✓			✓
24.	Spania	✓	✓	✓	✓
25.	Suedia	✓			✓
26.	Țările de Jos	✓	✓		✓
27.	Ungaria	✓	✓		

Sursă: https://public.flourish.studio/visualisation/10142253/?utm_source=showcase&utm_campaign=visualisation/10142253

Măsuri de protecție a consumatorilor în contextul creșterii prețurilor la energia electrică

Austria

- ianuarie 2022 - implementarea unui pachet de sprijin în cuantum de 1,7 miliarde euro pentru aproape toate gospodăriile din Austria. Acestea au primit câte 150 de euro compensație pentru costul energiei, suma fiind dublată pentru persoanele cu nevoi speciale. A fost eliminată taxa pentru electricitatea verde în anul 2022.

- martie 2022 – acordarea de subvenții pentru energie în valoare de 2 miliarde euro, inclusiv reduceri de taxe și acordarea de compensații pentru angajați. Aceasta a implicat reducerea cu 90% a tarifelor la gaze naturale și electricitate până la jumătatea anului 2023, costurile de aplicare fiind estimate la 900 de milioane de euro, subvenții mai mari pentru naveta angajaților, în valoare totală de 400 de milioane de euro, acordarea a 250 de milioane de euro sprijin pentru investiții, etc.

- iunie 2022 - guvernul austriac a lansat un pachet de măsuri pentru combaterea inflației generată de prețul energiei. Pachetul are o valoare de 28 de miliarde de euro și este aplicabil până în 2026 (4 miliarde de euro provin de la bugetul de stat, iar restul de 24 de miliarde de euro sunt preluate din veniturile mari obținute din TVA și creșterea consumului). Se acordă 300 de euro pentru toate persoanele care fac parte din grupurile afectate în mod deosebit, cu venituri și pensii mici, se acordă compensații către companiile cu consum mare de energie. Bonusul pentru climă este majorat la 500 euro pentru adulți și 250 euro pentru copii, iar deducerile fiscale au fost majorate. Bonusurile angajaților sunt scutite de impozite până la suma de 3.000 de euro.

- din septembrie 2022 până în septembrie 2023, guvernul a convenit asupra unei deduceri din prețul energiei electrice rezidențiale de 0,11 euro/KWh. Deducerea va acoperi 80% din consumul mediu al gospodăriilor și va reprezenta circa 250 de milioane de euro.

- august 2022 – implementarea unui pachet de sprijin vizând creșterea costului vieții din cauza prețurilor la energie, cât și a efectelor inflaționiste. Au fost incluse elemente referitoare la subvențiile la energie, reglementările prețului energiei electrice și măsurile antiinflaționiste. Sunt prevăzute:

- acordarea unui bonus de inflație în cuantum de 500 de euro, echivalentul a 2,8 miliarde de euro;
- acordarea a 500 de euro pentru pensionari și fermieri care desfășoară activități independente, în cuantum de aproximativ 520 de milioane de euro.

- măsuri de sprijin pentru familiile cu venituri reduse: plata pentru o masă/zi, sume suplimentare de credit pentru copii, alocații compensatorii destinate celor mai vulnerabile grupuri, reprezentând 835 de milioane euro în perioada 2022-2023.
- subvenții și măsuri de compensare a prețului energiei electrice acordate companiilor energetice în pachetul de reducere a prețurilor la energie pentru consumatori. Angajații primesc o primă de inflație fără taxe, contribuții de asigurări sociale, indemnizații și bonusuri de până la 3.000 de euro/angajat. Aceste măsuri sunt estimate la circa 1,28 miliarde de euro.

- în august 2022, guvernul a creat o linie de credit de 2 miliarde euro pentru compania de utilități "Wien Energie".

- în septembrie 2022, guvernul a introdus un plafon de preț pentru energia electrică valabil din decembrie 2022 până în iunie 2024. Limita de preț pentru gospodăriile private cu un consum anual de până la 2.900 de kilowați-oră va fi plafonat la 10 cenți. Compensarea prețului de piață care depășește prețul fix va fi, de asemenea, limitată la 40 de cenți pe kWh. Guvernul estimează că măsura va necesita o sumă de 2.733.195 milioane de euro în 2023 și de 1.093.278 milioane de euro în anul 2024.

Belgia

- în octombrie 2021, s-a aplicat extinderea tarifului social la energie, care a fost introdus în timpul pandemiei, pentru a permite persoanelor vulnerabile să facă față crizei din domeniul sănătății. Măsura a fost aplicată până la sfârșitul lunii martie 2022, fiind în cuantum de 208 milioane de euro și a vizat circa 500.000 de gospodării. A fost acordat un cec de energie de 80 euro care a fost dedus din factura persoanelor vulnerabile.

- în octombrie 2021, a fost înființat un fond pentru gaze și energie electrică în valoare de 16 milioane de euro pentru a sprijini gospodăriile aflate în nevoie și care nu sunt eligibile pentru a primi tariful social. Anumite taxe, cum ar fi contribuția federală pentru gaze și electricitate și certificatele de energie verde, au fost înlocuite cu accize care pot fi ușor ajustate de guvern pentru a compensa variațiile prețului energiei. Guvernul a interzis, de asemenea, modificările unilaterale ale contractelor de energie, prin care furnizorii de energie ar putea majora independent factura în avans a consumatorilor.

- în februarie 2022, a fost aplicată măsura de reducere a TVA pentru energie electrică de la 21% la 6% din martie până în iulie a.c. A fost acordat un cec de 100 de euro pentru familiile cu venituri mici. Pachetul energetic se ridică la valoarea de 1,1 miliarde de euro.

- în martie 2022, guvernul federal a decis să prelungească reducerea aplicată pentru TVA până la sfârșitul lunii septembrie. Tariful social extins pentru energie de care beneficiază circa 20% din gospodării aparținând persoanelor vulnerabile a fost prelungit până la 30 septembrie 2022. Costul total al măsurilor a fost estimat la 1,3 miliarde de euro.

- tot în martie 2022, prețurile la motorină și benzină au fost reduse cu 17,5 cenți/ litru. Guvernul a decis să ia măsurile necesare pentru a prelungi durata de viață a două reactoare nucleare cu 10 ani, măsura amânând eliminarea treptată a energiei nucleare din Belgia, care era planificată pentru 2025.

- în iunie 2022, guvernul federal a prelungit acordarea tariful social, nivelul redus de TVA de 6% la gaze și electricitate și reducerea accizelor la carburanți până la sfârșitul anului 2022. Efortul bugetar este de aproape 1,4 miliarde euro.

- în august 2022, guvernul a anunțat o serie de măsuri vizând criza energetică. Companiile vor primi ajutor prin aplicarea cadrului temporar de criză stabilit de Comisia Europeană. Acest lucru se adresează industriilor în care se observă cel mai mare impact al creșterii prețurilor la energie. Se va aplica un TVA redus pentru investițiile în panouri solare, încălzitoare solare de apă și pompe de căldură, de la 21% la 6% pentru casele noi (cu o vechime mai mică de 10 ani).

- în septembrie 2022, guvernul a aprobat un proiect de lege care permite amânarea plății contribuțiilor sociale pentru angajatori, pentru trimestrul III și IV 2022 și trimestrul I 2023. În acest cadru, majorările contribuțiilor, indemnizațiile forfetare și /sau dobânzile de întârziere nu sunt contabilizate atâta timp cât planul de plată este respectat.

Bulgaria

- în octombrie 2021, guvernul a anunțat introducerea unui instrument de compensare a prețului pentru energie electrică pentru companii, la nivelul de 55 euro/MWh timp de două luni. Cele 225 de milioane de euro necesare pentru subvenții au provenit din impozitul pe profit excepțional de la centrala nucleară Kozlodui.

- în decembrie 2021, guvernul a aprobat înghețarea prețurilor la energie și încălzire pentru gospodării până la sfârșitul lunii martie anul următor. În plus, pentru întreprinderi a fost compensat un procent de 75% din creșterea prețului energiei electrice peste un prag de 95 euro/MWh, dar nu mai mult de 30% din prețul mediu lunar real (când prețul real a ajuns la 219 euro/MWh, plafonul de 30% a fost activat și compensația a fost de aproximativ 66 euro/MWh). În primele 4 luni bugetul de stat a acordat un sprijin financiar de aproximativ 460 milioane de euro.

- în ianuarie 2022, formula de calcul a fost modificată, fiind menținut procentul de 75% din factura de peste 95 euro/MWh, prețul real coborând la 128 euro/MWh de la 219 euro/MWh.

- în februarie 2022, parlamentul a adoptat un nou program de sprijin pentru mediul de afaceri, suma acordată fiind de 476 de milioane de euro.

- în mai 2022, au fost adoptate o serie de pachete de ajutoare în cuantum de 1,1 miliarde euro, pentru compensarea creșterii prețurilor la carburanți și la energie. Prețurile la energia electrică pentru gospodării au rămas înghețate la nivelul valorilor din iulie 2021. Guvernul bulgar acoperă un procent de 80% din prețul energiei electrice peste 102 euro/MWh pentru industrie. A fost redus prețul benzinei cu 13 cenți/litru din iulie 2022 până la sfârșitul anului, iar pentru gospodării au fost eliminate accizele la gazele naturale și electricitate.

- în iulie 2022, au fost luate câteva măsuri în domeniul energiei, cea mai importantă fiind introducerea unui nou program de compensare a prețului energiei electrice pentru întreprinderi până la 30 septembrie 2022. De asemenea, au fost alocate 77 de milioane de euro pentru reducerea accizelor la combustibilii auto.

Croația

- în februarie 2022, a fost prezentat un pachet de circa 4,8 miliarde HRK (636 milioane euro) pentru atenuarea creșterii prețurilor la energie. Măsurile se aplică gospodăriilor, întreprinderilor și fermierilor. Pentru gospodării, pachetul se referă la subvenții pentru acoperirea costurilor gazelor naturale, la scutiri de taxe și prestații sociale pentru cetățenii aflați în risc de sărăcie și pentru pensionari.

- pentru întreprinderi se acordă subvenții pentru acoperirea costurilor gazelor naturale. Pentru fermieri se acordă subvenții de valoare mai mică pentru achiziționarea de îngrășăminte. Pentru pescuit și acvacultură se aplică un program special de subvenții;
- pachetul adoptat compensează creșterile de preț la energie cu 9,6% și cu 20% pentru gazele naturale. Acest lucru se adresează persoanelor vulnerabile, care sunt estimate la peste 90.000 de cetățeni;
- măsurile includ, printre altele, o reducere permanentă a cotei TVA pentru gaze și energie, de la 25% la 13%. Subvențiile pentru cetățeni se aplică tuturor gospodăriilor care folosesc gaze naturale. Sprijinul acordat se regăsește direct în factură, reprezentând circa 20% din prețul proiectat, care este în cuantum de 66 euro/MWh. Furnizorii trimit cererea de compensare către Ministerul economiei, care o decontează lunar din aprilie 2022 până în martie 2023. Costul acestei măsuri este estimat la 600 milioane HRK (79,6 milioane euro), iar finanțarea este

asigurată prin vânzarea la licitație a certificatelor de emisie de gaze cu efect de seră.

- în august 2022, guvernul a aprobat un pachet de sprijin pentru consumatori și pentru Compania de utilități HEP. Valoarea pachetului este de 2,79 miliarde euro, din care 797 milioane vor fi direcționate către HEP. Pe lângă acțiunile care vizează criza energetică se regăsesc și măsuri privind produsele alimentare de bază, cum ar fi uleiul, făina, zahărul, carnea de porc, de pui și laptele, prețurile actuale fiind scăzute cu 30% și înghețate la acel nivel. Se acordă o serie de sume forfetare pentru șomeri, dar și pentru fermierii care se confruntă cu creșterea costurilor în agricultură din cauza prețurilor la energie.
- în septembrie 2022, guvernul a anunțat un pachet în cuantum de 2,8 miliarde de euro, fiind introdus un plafon la prețurile la energie. În perioada 1 octombrie 2022 - 31 martie 2023, gospodăriile vor plăti 59 euro/MWh sau 88 euro/MWh atunci când consumă peste 2.500 kW. Școlile, grădinițele, universitățile, căminele de bătrâni, ONG-urile și clădirile administrative vor plăti un preț general de 62 euro/MWh. Pentru companii, prețurile vor varia între 180 euro/MWh și 230 euro/MWh în funcție de consum.
- în octombrie 2022, guvernul a adoptat un nou regulament care stabilește prețul maxim cu amănuntul la produsele petroliere, la nivelul a două săptămâni anterioare:
 - a) 10,72 HKR (1,42 euro/litru) pentru benzină;
 - b) 12,3 HKR (1,6 euro/litru) pentru motorină;
 - c) 8,49 HKR (1,18 euro/litru) pentru motorina albastră.

Cipru

- în septembrie 2021, guvernul a anunțat o reducere cu 10% la factura de energie electrică a tuturor gospodăriilor (din noiembrie până în februarie 2022).
- în noiembrie 2021, a fost aprobată o reducere a TVA-ului de la 19% la 5% la facturile de energie electrică pentru grupurile vulnerabile, pentru o perioadă de șase luni.
- în iulie 2022, guvernul a anunțat compensarea cu un procent de 25% din creșterea anticipată a facturilor la energie în toamnă. Consumatorii vulnerabili vor fi protejați de costurile suplimentare viitoare, iar alți consumatori vor primi o subvenție cuprinsă între 50% și 80% din nivelul de consum, aceasta fiind

menită să încurajeze utilizatorii să economisească energia electrică. Noile măsuri se aplică la aproape jumătate de milion de gospodării și la un număr de 111.500 de întreprinderi.

Republica Cehă

- în perioada noiembrie - decembrie 2021, a fost eliminată taxa pe valoarea adăugată pentru energia electrică și gazele naturale.
- în decembrie 2021, legea privind sprijinirea gospodăriilor și antreprenorilor oferă asistență direcționată gospodăriilor și antreprenorilor afectați semnificativ de creșterea prețurilor la energie. Întreprinderilor mici și mijlocii care au înregistrat creșteri ale facturilor la energie de peste 100% li se oferă o garanție de stat cu o rată a dobânzii de 0% pentru a-și acoperi cheltuielile operaționale, acest lucru fiind asigurat în cadrul Programului de Garantare 2015-2023 prin Banca Națională de Dezvoltare.
- în februarie 2022 a fost instituit un pachet de sprijin pentru companiile care se confruntă cu creșterea prețurilor la energie. Pachetul se adresează industriilor consumatoare de energie prin plăți din certificatele de emisii sau reducerea de TVA. Au fost luate în considerare și împrumuturile tip punte de la instituțiile financiare de stat sau împrumuturile de la băncile comerciale.
- în iunie 2022, guvernul a anunțat că va sprijini cu circa 2,7 miliarde de euro companiile (1,6 miliarde de euro) și gospodăriile (1,1 miliarde de euro) pentru reducerea efectelor facturilor la energie în perioada toamnă-iarnă 2022. Astfel, statul va plăti integral suprataxa existentă la sursele regenerabile din octombrie 2022 până în decembrie 2023. Legea energiei va fi modificată pentru a introduce un tarif de economii în care gospodăriile pot beneficia de o reducere de aproximativ 650 de euro.
- în iulie 2022, a fost semnat un acord pentru extinderea centralei nucleare de la Dukovany. Statul va oferi companiei un împrumut fără dobândă de 6 miliarde de euro în schimbul unui cost fix pentru energia electrică produsă.
- în septembrie 2022, guvernul a aprobat noul proiect de lege bugetară care alocă 4 miliarde de euro pentru a limita prețul energiei electrice și gazelor. Pentru gospodării, prețurile sunt limitate la 6 CZK (0,24 euro)/KWh de energie electrică (corespunzător la 200 euro/MWh) și 3 CZK (0,12 euro) pentru gaze, iar modificările trebuie implementate din noiembrie a.c.

- în octombrie 2022, guvernul a propus o taxă excepțională de 60% din profit pentru companiile energetice care își desfășoară activitatea în domeniul producției, distribuției și comercializării energiei electrice și gazelor naturale, precum și în domeniul exploatării combustibililor fosili, prelucrarea petrolului și a comerțului cu ridicata al combustibililor pentru anii 2023-2025.

Danemarca

- în 2021, guvernul a alocat 13,4 milioane de euro pentru a completa o schemă existentă de sprijin a gospodăriilor vulnerabile (circa 400.000 de gospodării) la plata facturilor la energie. Până în februarie 2022, a fost acordat un așa-numit „cec de căldură” (de aproximativ 800 de euro) pentru 320.000 dintre cele mai afectate gospodării. De asemenea, a fost lansat un fond de 33,6 milioane euro pentru a sprijini înlocuirea rapidă a sistemelor individuale de încălzire pe bază de gaze naturale.

- în septembrie 2022, a fost lansată o propunere de intervenție pe piața de energie electrică. Propunerea abordează prețurile ridicate la energie și urmărește să permită consumatorilor să întârzie plata facturilor viitoare la energie pe o perioadă de 5 ani pentru orice sumă care depășește nivelul facturilor lor din toamna trecută (anul 2021). Această schemă de împrumut va crea linii de credit în valoare de 6,05 miliarde de euro.

- în octombrie 2022, Agenția daneză pentru Energie a stabilit un plafon de preț provizoriu pentru căldură, la nivelul de 93 DKK/GJ, cu intrarea în vigoare de la 1 ianuarie 2023.

Estonia

- în octombrie 2021, gospodăriile cu venituri mici au beneficiat (retroactiv) de prețuri reduse la energie electrică în perioada septembrie 2021 - martie 2022. Taxele de rețea pentru toți consumatorii de energie electrică (atât firme, cât și gospodării) au fost reduse la jumătate din octombrie 2021 până în martie 2022. Costul total al măsurilor se ridică la aproximativ 100 de milioane de euro.
- la sfârșitul anului 2021, Estonia a decis să extindă subvenția pentru prețul energiei la familiile cu venituri mici și la gospodăriile cu un venit mai mic de 1.126 euro/lună pentru capul familiei. Costul estimat al acestei subvenții este de aproximativ 79 de milioane de euro, care urmează să fie acoperit din veniturile din vânzarea certificatelor de emisii de CO₂, iar de această măsură vor beneficia 380.000 de gospodării.

- în ianuarie 2022, guvernul a aprobat plafonarea prețurilor la energie electrică (0,12 euro/KWh) și gaze (65 euro/MWh) pentru gospodării, precum și eliminarea tarifelor de distribuție a energiei electrice pentru întreprinderi. Beneficiile au fost valabile din ianuarie până în martie 2022.
- în septembrie 2022, guvernul a anunțat că proiectul de buget de stat pentru 2023 are în vedere o subvenție pentru energie egală cu 50 euro/MWh energie electrică pentru consumatorii casnici și că aceasta ar acoperi 80% din creșterile de preț care depășesc 80 euro/MWh, procentul de acoperire fiind similar și pentru gazul metan.

Finlanda

- în februarie 2022, guvernul a decis o serie de măsuri temporare pentru a atenua problemele cauzate de creșterea prețurilor la energie pentru transport, antreprenori agricoli și gospodării. Acestea includ o creștere a deducerii maxime pentru cheltuielile de navetă de la 7.000 euro la 8.400 euro.
- în martie 2022, a fost alocată suma de 219 milioane euro sub formă de granturi pentru sectorul agricol și s-a stabilit o scutire temporară pentru taxa imobiliară pentru clădirile agricole (circa 13 milioane de euro) pentru a atenua criza costurilor agricole și pentru îmbunătățirea securității producției și aprovizionării cu alimente autohtone.
- în septembrie 2022, guvernul a prezentat proiectul bugetului de stat pe anul 2023 în care:
 - se propune reducerea TVA la vânzarea energiei electrice de la 24% la 10% în perioada 1 ianuarie 2023 - 30 aprilie 2023, reducerea TVA la energie electrică urmând să se aplice doar pentru vânzarea acesteia, și nu asupra transportului de energie electrică sau a accesului la rețeaua de energie electrică care va fi încă supusă cotei standard de TVA de 24%;
 - reducerea temporară la 0% a TVA-ului aplicabil transportului de călători, care s-ar aplica tuturor serviciilor de transport supuse impozitării, transportul cu auto de orice fel, feroviar, naval și aerian;
 - gospodăriile cu venituri mici care primesc o factură lunară de electricitate care depășește deductibilitatea de 400 euro (până la un

maxim de 1.500 euro) vor primi o subvenție care acoperă 60% din factură, pentru o perioadă de 4 luni, până la 1 mai 2023;

- o deducere fiscală pentru gospodăriile care au efectuat cheltuieli cu energia electrică în perioada 1 ianuarie 2023 - 30 aprilie 2023. Eligibilitatea pentru deducere și cuantumul acestora sunt determinate în funcție de cantitatea de energie electrică utilizată și de prețul plătit pentru aceasta. Cu toate acestea, aceeași sumă va putea beneficia de deducere doar o singură dată. Astfel, o persoană va putea deduce 60% din suma plătită ca alocație pentru gospodărie pentru o sumă maximă egală cu 2.400 euro. De această măsură vor beneficia aproximativ 252.000 de gospodării.
- în septembrie 2022, guvernul a înființat o facilitate de urgență în sumă de 10 miliarde de euro pentru împrumuturi și garanții de credit, cu scopul de a sprijini tranzacționarea energiei pe piețele volatile europene și pentru a satisface nevoile de lichiditate pe termen scurt.

Franța

- în septembrie 2021, guvernul a anunțat o plată unică de 100 de euro către cele 5,8 milioane de gospodării care primesc deja tichete de energie. Voucherele pentru energie se acordă pentru toate persoanele care câștigă mai puțin de 2.000 de euro/lună net - aproximativ 38 de milioane de persoane.
- în decembrie 2021, guvernul are în vedere limitarea creșterii tarifelor reglementate la energie la 4% pentru anul 2022. Tarifele reglementate reprezintă aproximativ 70% din piața de retail a energiei electrice rezidențiale. Mai mult, au existat planuri de creștere cu 50% a volumului de energie electrică pe care Électricité de France este obligată să o vândă - în martie 2022 creșterea a fost convenită la 20% (de la 100 la 120 TWh). Această vânzare obligatorie, pentru perioada 1 aprilie 2022 - 31 decembrie 2022 la un preț de 46,2 euro/MWh, face parte din sistemul Arenh (un acces reglementat la electricitatea nucleară istorică), care asigură un preț de cumpărare preferențial pentru producătorii alternativi.
- În perioada februarie 2022 - ianuarie 2023, guvernul a redus taxa pe energie electrică de la 22,50 euro/MWh la 1 euro pentru gospodării și 50 de cenți pentru întreprinderi. Costurile totale sunt estimate la 25-26 de miliarde de euro.

- din aprilie până în iulie 2022, șoferii au beneficiat de o reducere a prețului de 15 cenți/litru la pompă (35 cenți/litru pentru motorina folosită de bărci în industria pescuitului). Transportatorii rutieri vor primi un grant de 400 de milioane de euro, ceea ce corespunde unui bonus de 1.300 de euro pentru tractoare și de 300 de euro pentru ambulanțe.
- în iunie 2022, guvernul a prelungit plafonul de creștere cu 4% a tarifului reglementat de energie electrică până la sfârșitul anului 2022. Această măsură, împreună cu înghețarea tarifului la gaze naturale, a costat circa 38 de miliarde de euro.
- în iulie 2022, guvernul francez a anunțat o ofertă publică de preluare, de 9,7 miliarde de euro pentru naționalizarea Electricité de France, prin achiziționarea cotei rămase de 16% din companie. Guvernul a anunțat, de asemenea, că va cheltui 50 de miliarde de euro până în 2030 pentru a prelungi durata de viață a reactoarelor nucleare existente și pentru construcția a 6 noi reactoare până în 2035 (50 de miliarde de euro).
- în iulie 2022, Adunarea Națională a aprobat un pachet de sprijin în valoare de 230 de milioane de euro pentru gospodăriile care utilizează ulei pentru încălzire.
- în iulie 2022, au fost anunțate măsuri de reglementare pentru a accelera instalarea de panouri solare și instalații eoliene și pentru eliminarea riscului de anulare a 14 GW de instalații de energie regenerabilă din cauza costurilor în creștere ale materialelor de construcție.
- în august 2022, parlamentul francez a adoptat un nou pachet de sprijin, în valoare de 20 de miliarde de euro, prin care se oferă un set generalizat de subvenții. Astfel, se acordă o subvenție pentru prețul benzinei de 30 de cenți/litru, a fost plafonată chiria anuală la un nivel de creștere de 3,5%, se acordă un procent de 4% în beneficii pentru familiile cu venituri mici, pensionari și cei care beneficiază de indemnizații de invaliditate. Pachetul include, de asemenea, o plată unică pentru școlarizarea copiilor din familiile cu venituri mici care beneficiază de asistență socială de 100 euro/părinte și 50 euro/copil aflat în întreținere.
- în septembrie 2022, guvernul a anunțat că „scutul” tarifar, deja prelungit până în decembrie 2022 pentru gaz și până la 1 februarie 2023 pentru energie electrică, va fi reînnoit în 2023. Pachetul include: plafonarea creșterii prețurilor la gaz și energie electrică la 15%; o limită medie de creștere a facturilor de aproximativ 25 euro/lună pentru încălzirea gospodăriilor cu gaze naturale ; o limită medie de creștere de aproximativ 20 euro/lună pentru încălzirea gospodăriilor cu energie electrică; un sprijin

de până la 200 euro este oferit pentru francezii care se încălzesc cu ulei sau lemne. De aceste măsuri vor beneficia 12 milioane de gospodării, costul lor fiind estimat la 17,8 miliarde de euro.

- în octombrie 2022, a fost prezentat planul „Sobrietate energetică” care urmărește reducerea consumului de energie cu 10% în următorii doi ani față de 2019. Planul urmărește să se consume mai puțină energie și să îmbunătățească eficiența energetică în gospodării, întreprinderi, clădiri publice, etc. Pachetul oferă sprijin financiar gospodăriilor pentru schimbarea sistemelor de încălzire printr-o serie de programe. De asemenea, pachetul de mobilitate durabilă acordat angajaților este scutit de contribuțiile la asigurările sociale, până la un nivel de 700 euro/an. În plus, societățile energetice vor oferi stimulente pentru reducerea consumului, de exemplu „Total Energy” oferă un bonus cuprins între 30 și 120 de euro, în funcție de economiile de energie realizate de gospodăriile care se încălzesc cu energie electrică care își reduc consumul de energie cu cel puțin 5% între 31 noiembrie 2022 și 1 martie 2023.

Germania

- în octombrie 2021, s-a luat măsura de reducere a suprataxelor EEG - o taxă pe prețul energiei electrice de la 6,5 la 3,72 cenți la prețul cu ridicata pe kilowatt-oră. Măsura a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2022 și este finanțată de la bugetul federal și din vânzarea certificatelor de CO₂ (sumă estimată 3,3 miliarde de euro).
- în ianuarie 2022, au fost luate măsuri specifice pentru sprijinirea gospodăriilor vulnerabile pentru acoperirea integrală a facturilor de încălzire. Statul oferă un pachet de 130 de milioane de euro de granturi unice gospodăriilor cu venituri mici, care au fost plătite în cursul verii, când gospodăriile și-au primit facturile de la furnizorii de energie.
- în februarie 2022, s-a decis creșterea indemnizației pentru navetiști, o plată forfetară de 135 euro pentru studenți și persoanele cu venituri foarte mici, reducerea impozitului pe venit, plăți majorate pentru copiii care provin din familii cu venituri foarte reduse (în plus 20 euro/lună per copil) și o subvenție de 100 euro pentru șomeri.
- în martie 2022, au fost luate măsuri suplimentare în valoare de aproximativ 15 miliarde de euro între care:

- reducerea temporară a prețului combustibilului pe o perioadă de 3 luni printr-o reducere a taxelor (cu 30 de cenți pentru benzină și 14 cenți pentru motorină);
- o plată unică de 300 euro, un cec de 100 euro pentru copii și o reducere lunară la 9 euro/lună pentru transportul public;
- un program de subvenții pentru înlocuirea cazanelor pe gaz cu pompe de căldură, creșterea standardului de eficiență energetică pentru clădirile noi până în 2023, obligația ca sistemele de încălzire nou instalate să aibă nevoie de 65% surse regenerabile până în 2024 și o creștere a producției de biogaz.

Alte măsuri:

- aprilie 2022 - eliminarea totală a suprataxelor EEG de la 1 iulie a.c.
- iunie 2022 - un nou plan de măsuri a fost prezentat de guvern: orientarea spre centralele pe cărbune în locul celor alimentate cu gaz, lansarea unui nou model de licitație pentru gaze, linii de credit pentru companiile de stocare a gazelor naturale și sprijinirea companiilor cu consum intens de energie;
- septembrie 2022 - acordarea unei sume suplimentare de 65 de miliarde de euro pentru a asigura controlul inflației și sprijinirea gospodăriilor care se confruntă cu creșterea prețurilor la energie. Se acordă o sumă forfetară unică de 300 euro pensionarilor și de 200 euro studenților. Se aplică majorări la subvențiile pentru chirie, alocațiile pentru copii (18 euro/copil) și plățile de asistență socială (500 de euro). Ca măsuri suplimentare de stabilizare, au fost aduse modificări la treptele de impozitare pe venit (și extinderi ale diferitelor programe ale băncii de dezvoltare KfW și o continuare a subvenționării transportului public);
- în septembrie - octombrie 2022 - Germania a anunțat cel mai mare pachet de până acum care vizează creșterea prețurilor la gaze - „scut de apărare economică”, care se ridică la circa 200 de miliarde de euro. Pentru consumatori casnici, planul este acela de a acoperi factura de gaz în lunile de iarnă, ulterior urmând subvenționarea a 80% din consumul normal din luna septembrie 2022 la prețul de 0,12 euro/KWh începând din primăvara anului 2023. În plus, potrivit planului, începând din ianuarie, entitățile industriale vor primi contravaloarea a 70% din consumul de gaz în 2021, la 0,07 euro/KWh.

Grecia

- În septembrie 2021, au fost anunțate o serie de planuri prin care se acordă subvenții pentru facturile de energie electrică pentru majoritatea gospodăriilor și întreprinderilor mici din Grecia până la sfârșitul anului. Valoarea subvenției a fost stabilită inițial la 9 euro pentru primii 300 kWh/lună, ulterior subvenția fiind majorată la 18 euro pentru consumatorii de joasă tensiune și 24 euro pentru beneficiarii tarifului social casnic.
- În ianuarie 2022, subvenția pentru gospodării a fost majorată la 42 euro pentru primii 300 kWh și 65 euro/MWh pentru întreprinderi (indiferent de dimensiune, sector și nivelul de tensiune). Pentru gospodăriile incluse în Tariful Locuințelor Sociale (CTO) subvenția este de 180 euro/MWh. „Public Power Corporation”, deținută de guvern, și-a extins politica actuală de reduceri pentru a acoperi integral creșterea prețurilor pentru gospodăriile medii cu un consum de până la 600 kWh/lună.
- au fost extinse plafoanele alocațiilor de încălzire și criteriile de includere, iar guvernul estimează că numărul beneficiarilor va depăși 1 milion de gospodării, față de 700.000 în 2020.
- gazele naturale au fost subvenționate atât pentru gospodării, cât și pentru firme, cu 20 euro/MWh și, respectiv, 30 euro/MWh.
- În aprilie 2022, guvernul a introdus un cec unic de sprijin în cuantum de 200 euro pentru toți pensionarii cu venituri mici.
- În mai 2022 - un nou pachet în valoare de 3,2 miliarde euro pentru a reduce presiunea asupra bugetelor gospodăriilor și a întreprinderilor din cauza creșterii prețurilor la energie. Guvernul va stabili un plafon pentru prețurile angro la energie electrică și va rambursa până la 60% din toate suprataxele pe care le-au plătit consumatorii de energie electrică cu venituri anuale de până la 45.000 de euro din decembrie 2021 până în mai 2022. De asemenea, Ministerul mediului și energiei a anunțat că guvernul elen va impune un impozit de 90% pe profiturile realizate de companiile energetice interne, luându-se ca reper lunile octombrie 2021 și martie 2022.
- În iulie 2022, s-a anunțat prelungirea termenului pentru subvențiile pentru gospodării și întreprinderi. Se acordă 200 de euro/MWh gospodăriilor pentru a acoperi circa 84% din creșterile facturilor la energie. Magazinele primesc o sumă de 192 euro/MWh, fermierii de 213 euro/MWh, iar structurile industriale de 148 de euro/MWh.

- în august 2022, în condițiile în care prețurilor la energie continuau să crească, Grecia a majorat din nou subvențiile pentru facturile de energie. Astfel, subvențiile compensează în mod direct gospodăriile și întreprinderile. Gospodăriile vor primi 639 de euro/MWh, ceea ce acoperă 94% din creșterea prețurilor la energie; pentru întreprinderile mici și mijlocii, ajutorul va fi de 604 euro/MWh, fermierii primesc 639 de euro/MWh, iar societățile industriale vor primi 342 de euro/MWh. Costul total pentru luna septembrie a fost estimat la 1,9 miliarde de euro.
- în septembrie 2022, se acordă subvenții pentru protejarea gospodăriilor de creșterea prețurilor înainte de lunile de iarnă. Aceste subvenții au trei componente:
 - pentru gospodăriile cu un consum lunar de până la 500 KWh, valoarea este de 436 euro/MWh. Această situație se regăsește în majoritatea gospodăriilor grecești și compensează consumatorii pentru aproximativ 90% din creșterea facturilor la energie;
 - pentru gospodăriile care consumă peste 501 KWh/lună, subvențiile vor compensa aproximativ 70-80% din creșterea prețurilor;
 - pentru afacerile cu consum mai mare de 2.000 KWh/lună se vor acorda subvenții de 398 de euro/MWh, iar fermierii vor primi 436 de euro/MWh.
 - pe lângă aceste beneficii, o subvenție de 50 de euro/MWh este oferită în continuare consumatorilor care își reduc consumul mediu zilnic cu 15% de la an la an.

Italia

- Măsurile de sprijin în domeniul prețurilor la energie au constituit un subiect aprins în Italia încă din anul 2021. În data de 27 septembrie 2022, Italia a anunțat un pachet de măsuri pe termen scurt destinat compensării creșterii prețurilor la energie (în valoare de 3 miliarde de euro), fiind emisă [Legea – Decret nr. 130 din 2021](#). Două miliarde de euro au fost alocate pentru a elimina taxele generale de sistem din sectorul energiei electrice și alte 480 milioane de euro pentru a reduce taxele generale la facturile de gaz. Taxele de sistem pe facturile de energie electrică au fost compensate cu 700 de milioane de euro din veniturile din licitațiile de CO2 și 1,3 miliarde de euro din Fondul Național pentru Energie și Servicii de Mediu.
- După implementarea sancțiunilor economice privind Federația Rusă și numeroasele fluctuații care au avut loc în alimentarea cu gaze în prima parte a anului, guvernul italian a început să elaboreze noi politici de sprijin a populației, atât pentru piața gazelor naturale cât și cea a prețurilor la energie. Astfel, în

iunie 2022 a fost modificată Legea-Decret anterior menționată, acțiune prin care s-au extins unele dintre măsurile luate anterior.

Măsurile guvernului italian în legătură cu creșterea prețurilor la energie au fost:

- Reducerea „taxelor de sistem” (Taxele de sistem sunt costuri fixe prezente în factură și reprezintă cheltuielile legate de sprijinirea energiei regenerabile și cogenerare și alte taxe de sistem cum ar fi taxele nucleare, subvențiile pentru sistemul feroviar și industriile consumatoare de energie, cercetare de sistem și în sprijinul bonusului de energie electrică și [care reprezintă 20% din valoarea facturilor la electricitate](#)) în gospodăriile considerate vulnerabile din punct de vedere energetic;
- Reducerea TVA la 5% în facturile de gaze;
- Introducerea unor indemnizații astfel încât să se mențină neschimbat costul subvenționat pentru consumatorii casnici față de trimestrul (la acea vreme).
- În iulie – octombrie a.c., au fost adoptate mai multe versiuni ale Legii „de ajutor”, cu acoperire în mai multe domenii, între care, dar nu limitat la, sectorul energetic și de gaze. Au fost alocate peste 6 miliarde de euro pentru a acoperi extinderea măsurilor adoptate anterior:
 - 1,05 miliarde pentru extinderea reducerii TVA-ului la gaz (de la 22% la 5%) și a taxelor pe combustibil cu (30 de cenți pe litru);
 - 5 miliarde pentru subvenționarea taxe de sistem la facturile la energie.
- În plus, până la 31 octombrie 2022 a fost suspendată orice clauză contractuală care permite companiei furnizoare de energie electrică și/sau de gaze naturale să modifice unilateral condițiile contractuale generale referitoare la definirea prețului. Noile măsuri vizează extinderea muncii inteligente (sintagmă folosită pentru munca la distanță folosind mijloace TIC) pentru lucrătorii vulnerabili și părinți, înființarea Comisiei parlamentare provizorii pentru Securitatea Republicii (Cosapir).
- Pentru gospodării, legea a mărit plafonul de venituri pentru eligibilitatea la subvenția pentru facturile la electricitate și gaz” la 15.000 de euro, incluzând astfel încă 600 de mii de gospodării față de nivelul precedent (12.000 de euro). Pachetul prevede un ajutor unic de 150 de euro pentru cei cu venituri sub 20.000 de euro brut anual, inclusiv pensionari, salariați, lucrători independenți și sezonieri, și se va adresa unui public de 22 de milioane de persoane.

Letonia

- aproximativ 150.000 de gospodării considerate vulnerabile din punct de vedere energetic, [categorie în care sunt incluse și familiile cu cel puțin un membru care suferă de invaliditate fizică](#), familiile care au un număr mare de copii, precum și pensionarii cu venituri mici, primesc între 15 și 20 de euro lunar în noiembrie și decembrie 2022, reprezentând un ajutor de plată pentru facturile la energie și gaze.
- Statutul de consumator vulnerabil se poate obține în urma unei evaluări făcute de către o [agenție guvernamentală](#), criteriul principal fiind procentul pe care îl reprezintă facturile la energie și gaze din totalul veniturilor din gospodărie (în general de la 30 % în sus).
- O măsură suplimentară a fost reducerea cu 50 % a componentelor fixe la facturile la electricitate și gaze. Reducerea a fost realizată sub formă de subvenție de la bugetul de stat, către distribuitori, condiția fiind ca aceștia să aplice reduceri la facturile consumatorilor finali.
- De la 1 octombrie 2022 până la 30 aprilie 2023, tuturor gospodăriilor li se aplică o taxă fixă de 0,16 EUR/kWh pentru primii 100 kWh în fiecare lună. Diferența rămasă față de prețul pieței va fi compensată de stat (de la bugetul de stat). Pe de altă parte, gospodăria va plăti pentru consumul de energie electrică peste acel prag de 100 kWh conform prețului specificat în contractul de vânzare.

Lituania

- În octombrie guvernul lituanian a anunțat sistarea inițiativelor de liberalizare a prețurilor la energie, din cauza riscurilor crescute ale opririi alimentării cu gaze, precum și din cauza accelerării creșterii prețurilor la electricitate la nivel european. Astfel, păstrând prețul reglementat, [planul guvernului lituanian](#) este de a distribui costurile crescute către consumatori pe o perioadă de cinci ani. Nu au fost stabilite limite și plafonări pentru eligibilitatea la facturi subvenționate.
- Tot în octombrie a.c. guvernul lituanian a lansat proiectul de buget, care include multe articole cu referire la criza energetică. Au fost alocate 1,5 miliarde euro pentru a suplimenta veniturile cetățenilor, prin creșterea salariului minim și prin creșterea pensiilor (pensia medie pentru limită de vârstă va crește cu 65 euro la 575 euro în anul următor; salariul minim lunar va fi de 840 de euro). 2,5 miliarde euro au fost alocați pentru a sprijini întreprinderile afectate de creșterea prețurilor la energie).

Luxemburg

- În februarie 2022, guvernul a aprobat pachetul „[Energiedesch](#)”, în valoare 75 de milioane de euro cu următoarele elemente:
 - A fost introdus un ajutor unic pentru facturile la energie cu un plafon de 400 euro pentru gospodăriile cu venituri mici. Ajutorul a fost acordat gospodăriilor care primesc indemnizația pentru costul vieții ([COLA](#)) și gospodăriilor al căror venit este cu până la 25% mai mare decât venitul celor eligibili pentru COLA;
 - Prețurile energiei electrice au fost stabilizate printr-o creștere a contribuției statului la mecanismul de compensare pentru energia regenerabilă;
 - Costurile rețelei de gaze au fost acoperite temporar de stat. Reducerea costurilor cu energia a fost estimată la aproximativ 500 euro per gospodărie.
- Măsurile de ajutor financiar au fost intensificate pentru a accelera tranziția energetică prin sprijinirea renovării energetice, a instalării de capacități de producere de energie din surse regenerabile.
- Pe 28 septembrie a.c, guvernul a semnat un acord tripartit cu cele trei mari sindicate și Asociația Patronală din Luxemburg. Pachetul convenit a inclus o serie de măsuri de sprijin pentru consumatorii și întreprinderi - pentru a sprijini gospodăriile, guvernul a înghețat în totalitate prețurile la energie electrică din ianuarie până în decembrie 2023.
- În completare, TVA-ul standard a scăzut de la 17% la 16%, cota intermediară a scăzut de la 14% la 13%, iar cota redusă a devenit 7% față de 8%. În plus, au fost oferite noi ajutoare pentru costurile facturilor la energie gospodăriilor eligibile, cu sume cuprinse între 200 până la 400 euro.

Malta

- În anul 2021, Ministerul Energiei a alocat 200 milioane de euro [pentru acordarea de subvenții firmei Enel Malta](#) (67% din acțiuni fiind deținute de stat); în 2022 a alocat aceeași sumă, scopul fiind de a îngheța nivelul prețurilor la energiei electrice la nivelul prețurilor din 2014.
- În anul 2022 guvernul a alocat 472 milioane euro pentru subvenționarea prețurilor la alimente și energie;
- pentru anul 2023, Ministerul Finanțelor a propus alocarea a 608 milioane euro pentru [subvenționarea prețurilor la energie și alimente](#).

Polonia

- În luna septembrie a.c., guvernul și-a anunțat intenția de a plafona prețul la energia electrică pentru anul 2023 la nivelul anului 2022 (pentru primii 2000 kWh consumați pentru toate gospodăriile, până la 2.600 kWh pe an pentru familiile cu persoane cu dizabilități și până la 3.000 kWh pentru familiile numeroase și fermieri).
- A fost anunțat și un ajutor special pentru gospodăriile care folosesc energie electrică pentru încălzire (inclusiv utilizarea pompelor de căldură). Valoarea ajutorului este de 1.000 PLN (208 euro), în timp ce pentru un consum anual de energie electrică mai mare de 5 MWh, aceasta va fi majorată la 1.500 PLN (312 euro). Pentru aceste măsuri au fost alocate aproximativ 23 de miliarde de PLN (4,8 miliarde de euro).
- La 11 octombrie a.c., prim-ministrul Mateusz Morawiecki a prezentat un nou plan pentru a plafona prețul energiei electrice pentru consum peste limitele stabilite în septembrie. Plafonul va fi de 785 PLN per MWh (163,6 EUR/MWh sau 0,16 euro/KWh) pentru întreprinderile mici și mijlocii, școli, creșe, spitale, cooperative sociale, asociații. Toate companiile private și publice vor avea plafonul de preț aplicat la 90% din consum. Pentru gospodării, plafonul a fost stabilit la 699 PLN/MWh (144 euro/MWh sau 0,14 euro/KWh). Plafioanele de preț ar trebui să se aplice din decembrie 2022 până în decembrie 2023. Măsura va fi finanțată din veniturile din impozitarea profitului excepțional al producătorilor de energie electrică și de la bugetul de stat

Portugalia

- Consumatorilor vulnerabili le-a fost acordată o reducere de preț prin intermediul unui tarif social atât pentru furnizarea de energie electrică, cât și pentru gazele naturale, (chiar înainte de amplificarea crizei prețurilor la energie). Reducerea de 33,8% se aplică tuturor, indiferent dacă se află pe piața reglementată sau liberalizată.
- La 26 aprilie, Comisia Europeană a convenit asupra unui plafon de preț al gazului pentru Spania și Portugalia (insula energetică) la 50 Euro/MWh – decuplând de facto prețul electricității de gaz pentru următoarele 12 luni.
- La 8 iunie 2022, Comisia Europeană a aprobat o subvenție de 2,1 miliarde Euro pentru Portugalia pentru a reduce prețurile angro la energie electrică până la sfârșitul lunii mai 2023. În primele șase luni de aplicare a măsurii, se va stabili un plafon de preț pentru gaz la 40 Euro/ MWh. Începând cu luna a șaptea, plafonul

prețului gazelor va crește cu 5 Euro pe lună, rezultând un plafon de preț de 70 Euro/MWh în a douăsprezecea lună. Subvenția va lua forma unei plăți care funcționează ca un grant direct către producătorii de energie electrică (vizează finanțarea unei părți din costurile acestora).

- Pachetul, denumit „[Familiile pe primul loc](#)” cuprinde un ajutor de 125 de euro pentru fiecare gospodărie cu venituri mai mici de 2700 de euro pe lună, cu încă 50 de euro per persoană întreținută. Pentru a reduce prețurile, pentru toți consumatorii de energie, Portugalia va reduce TVA-ul la energie electrică de la 13% la 6%.
- În luna octombrie 2022, guvernul a publicat [bugetul pentru 2023](#) care cuprinde o serie măsuri de creștere a veniturilor populației. Indicele de sprijin social (IAS) a fost actualizat cu 8%, la o valoare de 478,7 euro. Acest indice reprezintă valoarea de referință pentru calcularea și determinarea diferitelor ajutoare sociale, precum alocația de familie, alocația de incluziune socială, venitul de inserție socială, printre altele, care pot afecta viața a 1,6 milioane de beneficiari. Bugetul prevede, de asemenea, posibilitatea clienților aflați în prezent pe piața nereglementată a gazelor naturale de a reveni la piața reglementată.

Slovacia

- La începutul lunii februarie 2022, ministrul slovac al Economiei Richard Sulík a propus introducerea unui impozit excepțional pe profit (windfall) pentru Slovenské elektrárny, compania care administrează cele două centrale electrice din țară. Slovenské elektrárny a avertizat că o astfel de taxă ar însemna intrarea în faliment, oprind în același timp procesul de lansare a celei de-a treia unități a centralei nucleare din Mochovce și finalizarea unității patru. Măsura propusă nu a fost adoptată. Guvernul slovac a ajuns la [o înțelegere](#) cu compania, care a fost de acord să vândă 6,15 TWh pentru anumite grupuri de clienți considerați vulnerabili la un preț de 61,2 EUR/MWh (pentru anii 2023 și 2024). Compania a susținut că „valoarea totală a ajutorului va fi de aproximativ 850 de milioane de euro”.

Slovenia

- La începutul anului 2022, guvernul a oferit un [ajutor unic](#) pentru facturile la energie cetățenilor cu venituri mici: aproximativ 621.000 de persoane au primit un voucher de energie unic de 150 euro, iar în cazul familiilor numeroase valoarea era de 200 euro.

- De la 1 februarie 2022 până la sfârșitul lunii aprilie, gospodăriile au fost scutite de plata facturilor la energie electrică și au fost reduse accizele la energie electrică și combustibil.
- În septembrie, [guvernul a plafonat prețurile](#) la energie electrică și gaze timp de un an pentru clienții casnici și întreprinderile mici și mijlocii, iar în cazul gazelor și pentru alte grupuri de clienți protejați (spitale, instituții medicale, cămine pentru bătrâni...) . Până în luna mai 2023, la furnizarea de energie electrică, gaze naturale, lemn de foc și termoficare se aplică o cotă redusă de TVA de 9,5%. Se anunță și reglementarea prețurilor la uleiul de încălzire.

Spania

- la 25 martie 2022, [Spania a obținut o derogare](#) din partea UE pentru a aplica măsuri unice de reducere a prețurilor la energie electrică ținând cont, împreună cu Portugalia, de statutul lor de „insula energetică” (interconectarea electrică a Spaniei cu nordul Europei este de doar 2,8%). La 26 aprilie a.c., Comisia Europeană a convenit asupra unui plafon de preț al gazului pentru Spania și Portugalia (insula energetică) la 50 Euro/MWh – decuplând de facto prețul electricității de gaz – pentru următoarele 12 luni;
- la 13 octombrie a.c., premierul Pedro Sánchez [a detaliat un nou pachet](#) de măsuri în valoare de 3 miliarde de euro, care vizează consumatorii vulnerabili. Sánchez a declarat că ajutorul pentru plata facturilor de energie va fi consolidat prin creșterea cu 15% a plafonului de energie eligibil pentru reducere. Pe lângă aceste măsuri extraordinare, premierul a anunțat crearea unei noi categorii „temporare” de consumatori de energie electrică (numărând 1,5 milioane de gospodării) cu dreptul la o reducere de 40% la facturi. Așa-numitul bonus termic va fi acordat în 2022 și 2023 pentru gospodăriile vulnerabile (majorarea cuantumului subvenției minime la 40 Euro și dublarea cuantumului subvenției medii la 375 Euro per gospodărie).

În Spania, există [mai multe categorii de consumatori vulnerabili](#) de energie:

- Consumatorii vulnerabili – sub 12.159 euro venituri anuale pentru familiile fără copii; 16.212 euro pentru familiile cu un copil și 20.265 euro pentru familiile cu doi copii + familii numeroase și pensionari. Pentru această categorie se acordă reduceri de 25% din facturile la energie, până într-o anumită limită de consum (a se vedea mai jos);
- Consumatorii foarte vulnerabili – sub 6.079 euro venituri anuale pentru familiile fără copii, 8.106 euro pentru familiile cu un copil și 10.132 euro pentru familiile cu doi copii. Pentru această categorie se acordă reduceri de

40% din facturile la energie, până într-o anumită limită de consum (a se vedea mai jos);

- Consumatorii expuși riscului de excluziune socială – aceștia nu plătesc facturi la energie .

Limitele superioare pentru acordarea bonusului energetic sunt după cum urmează:

- Pentru familii fără copii, până în 132 kwh consum lunar, 1.587 kwh consum anual.
- Pentru familii cu un copil, până în 185 kwh lunar, 2.222 kwh anual.
- Pentru familii cu doi copii, până în 225 kwh lunar, 2.698 kwh anual.
- Pentru familii „numeroase”, până în 397 kwh lunar, 4.761 kwh anual.
- Pentru pensionari, până în 160 kwh lunar, 1.932 kwh anual.

Suedia

- [În Suedia](#), guvernul a alocat 590 de milioane de euro pentru a oferi ajutoare de stat tuturor cetățenilor, pentru compensarea prețurilor în continuă creștere pentru energia electrică. Pentru gospodăriile cu un consum de până la 2000 kwh pe lună, se acordă un ajutor de 195 de euro lunar.

Țările de Jos

- Pentru anul 2022, guvernul a redus nivelul facturilor la electricitate, atât pentru consumatorii casnici cât și pentru întreprinderi. Suma alocată pentru subvenționarea acestor costuri a fost de 3,5 miliarde euro, 500 de milioane fiind alocate pentru subvențiile date în ajutorul întreprinderilor și 2,7 miliarde pentru consumatorii casnici. 150 de milioane de euro au fost alocate suplimentar, cu titlu de ajutor pentru gospodăriile considerate vulnerabile, în special cu scopul de a investi în izolarea termică pentru imobile. Fondurile au fost alocate de la nivel național, însă au fost gestionate la nivel local.
- În martie 2022, guvernul a majorat plafonul de eligibilitate pentru ajutorul unic la facturile de energie (energietoeslag) pentru persoanele cu venituri în jurul nivelului de asistență socială de cca 800 euro (anterior era 200 euro). În același timp, guvernul a redus cota TVA la energie de la 21% la 9% și a redus accizele la benzină și motorină cu 21% (de la 1 aprilie 2022 până la sfârșitul anului).
- În luna septembrie au fost anunțate liniile generale ale proiectului de [buget pentru anul 2023](#). [Un plafon al prețului energiei electrice](#) începând din ianuarie 2023 a

fost inclus în buget, limitând prețul energiei electrice la nivelul prețului mediu din ianuarie 2022 (și pentru un nivel mediu de consum). Guvernul olandez va bloca prețul energiei electrice la 0,40 Euro/KWh și va îngheța prețul gazului la 1,45 euro pe metru cub de gaz. Aceste plafoane de preț se aplică doar pentru 2900 de kilowați-oră de electricitate și pentru 1.200 de metri cubi de gaz. Această măsură se va ridica la valoarea de cca 23,5 miliarde de euro. Ca parte a acestui acord, gospodăriile vor primi, de asemenea, 190 de euro drept compensații pentru lunile rămase din anul 2022.

Ungaria

- În noiembrie 2021 s-a decis aplicarea unui plafon la prețul combustibililor (de 1,30 euro/litru pentru benzină și motorină). Măsura a fost aplicată o perioadă de 8 luni.
- În iulie 2022, guvernul a declarat stare de urgență și a adoptat un plan în 7 puncte privind securitatea energetică, vizând: creșterea producției interne de gaze naturale la 2 miliarde m³, interzicerea exporturilor de resurse energetice precum lemnul de foc, creșterea producției interne de lignit (redeschiderea centralei pe bază de lignit de la Matra), anularea plafoanelor la prețurile gazului natural și energiei electrice pentru gospodăriile cu un consum ridicat (cele care consumă mai mult decât media națională), majorarea impozitului pe profit excepțional perceput companiei de petrol și gaze MOL, de la 25% la 40%.

Bibliografie

<https://www.bruegel.org/dataset/national-policies-shield-consumers-rising-energy-prices#:~:text=On%20%20September%202022%2C%20the,when%20consuming%20above%20%2C500%20kW.>

https://public.flourish.studio/visualisation/10142253/?utm_source=showcase&utm_campaign=visualisation/10142253

Italia

<https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2021/09/27/21G00141/sq>

<https://luce-gas.it/guida/bolletta/luce/spesa-oneri-sistema>

Letonia

<https://www.elektrum.lv/lv/majai/atbalsts-norekiniem-par-elektribu/atbalsts-norekiniem-par-elektribu>

<https://www.elektrum.lv/lv/majai/klientiem/produkti/>

Lituania

<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/1520389/seimas-linkes-palaikyti-siulomas-priemones-kurios-leistu-sumazinti-elektros-duju-sildymo-kainu-augima>

Luxemburg

<https://gouvernement.lu/dam-assets/documents/actualites/2022/04-avril/27-backes-psc/lu-programme-de-stabilite-et-de-croissance-2022.pdf>

<https://guichet.public.lu/en/citoyens/sante-social/action-sociale/aide-financiere/allocation-vie-chere.html>

Malta

<https://timesofmalta.com/articles/view/government-is-stepping-in-every-month-to-cover-enemalta-losses.950599>

<https://www.independent.com.mt/articles/2022-09-16/local-news/608-million-in-government-subsidies-for-energy-and-food-in-2023-6736245941>

Polonia

<https://www.reuters.com/world/europe/poland-freeze-electricity-prices-households-2023-2022-09-13/>

<https://notesfrompoland.com/2022/10/21/polish-parliament-approves-caps-on-coal-and-electricity-prices/>

Portugalia

https://www.erse.pt/media/hrueed2g/tarifa-social_eletricidade-e-g%C3%A1s-folheto.pdf

<https://www.portugal.gov.pt/pt/gc23/comunicacao/noticia?i=familias-primeiro-perguntas-e-respostas#1>

https://www.dgo.gov.pt/politicaorcamental/OrcamentodeEstado/2023/Proposta%20do%20Or%C3%A7amento/Documentos%20do%20OE/OE2023_Relatorio.pdf

Slovakia

<https://world-nuclear-news.org/Articles/Slovak-agreement-reached-on-measures-to-limit-ener>

Slovenia

<https://www.delo.si/novice/slovenija/danes-in-v-cetrtek-nakazilo-po-150-evrov/>

<https://www.gov.si/en/news/2022-07-14-8th-government-session/>

Spain

<https://www.epe.es/es/activos/20220325/espana-portugal-logran-ue-permita-13431243>

<https://www.euractiv.com/section/energy/news/spain-launches-e3-billion-package-to-help-households-with-energy-bills/>

Suedia

<https://www.theguardian.com/business/2022/jan/31/as-uk-households-feel-pressure-how-are-other-european-countries-tackling-energy-crisis>

Țările de Jos

<https://think.ing.com/snaps/dutch-budget>